Alleen
für die Biodiversität

FEDERACJA ZIELONYCH GAJA
istniejemy od 1993 roku

LANDKREIS VORPOMMERN-GREIFSWALD

Interreg
Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polska
EUROPEAN UNION

Szkolenie praktyczne w ramach projektu: Mowa drzew

Przejęto z:
seminarium Zakładu Naukowo-Badawczego Ogrodnictwa i Arborystyki e.V.:
FLL-zertifizierte/r Baumkontrolleur/in
Büro Baumfuchs, Maria Köpnick
Prelegenci: Marcel Hegenbarth, MHC Hegenbarth Baumpflege
Carl Moritz Bandt, Powiat Vorpommern-Greifswald

Podział prezentacji

- Wprowadzenie
- Podstawy wynikające z biologii drzew
- Statyka drzewa i objawy uszkodzeń
- Podstawy prawne
- Wytyczne odnośnie kontroli drzew - 2020
- Dodatkowe warunki techniczne i wytyczne dotyczące pielęgnacji drzew ZTV - 2017

Wprowadzenie

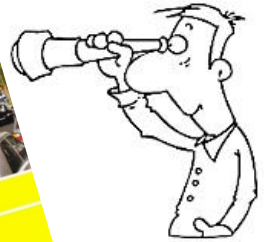

„Życie jest niebezpieczne dla życia.“

Morfologia ogólna

Definicja:
„Drzewa to długowieczne, samonośne rośliny drzewiaste z pniem, koroną i korzeniami. Po osiągnięciu dojrzałości mają wysokość co najmniej 5 m.“
(Źródło: Das Kosmos Wald- und Forst-Lexikon)

Morfologia korony - stadia rozwojowe - klucz na podstawie struktur rozgałęzień wg ROLOFFA

	Stopień witalności 0: Faza eksploracji W pełni witalne, nieuszkodzone drzewa liściaste, rozgałęzienia równomierne, tworzące sieć od krawędzi korony aż po jej wnętrze, korona jest foremnie zwarta i sklepiona bez większych luk	
	Stopień witalności 1: Faza degeneracji: Drzewa liściaste o nieznacznie zmniejszonej witalności, na obrzeżach korony wyrastają proste pędy („szczotki do mycia butelek”), korona na skutek powstawania przestrzeni między prostymi pędami sprawia wrażenie postrzępionej, wnętrze korony dość zwarte	

Morfologia korony - stadia rozwojowe - klucz na podstawie struktur rozgałęzień wg ROLOFFA

	Stopień witalności 2: Faza stagnacji Drzewa liściaste o znacznie zmniejszonej witalności, „stadium szponiastych/wronich łap”, na obrzeżach przeważają krótkie pędy, zachowane rozgałęzienia są krzaczaste, występują większe luki w koronach	
	Stopień witalności 3: Faza rezygnacji Drzewa liściaste o mocno zmniejszonej witalności, obumierające, z obumierającymi konarami i całymi obszarami koron, na skutek powstawania dużych luk korona sprawia wrażenie nieregularnej, przypomina szkielet.	

Morfologia pnia

Łyko:
"Organ przewodzący składniki odżywcze" w drzewie, służy jako droga transportowa dla spływających w dół asymilatów, mający stosunkowo krótką żywotność, po obumarciu staje się korą.

Biel:
„Organ przewodzący wodę“ w drzewie, starsze słoje bielu obumierają i zmieniają się w twardziel

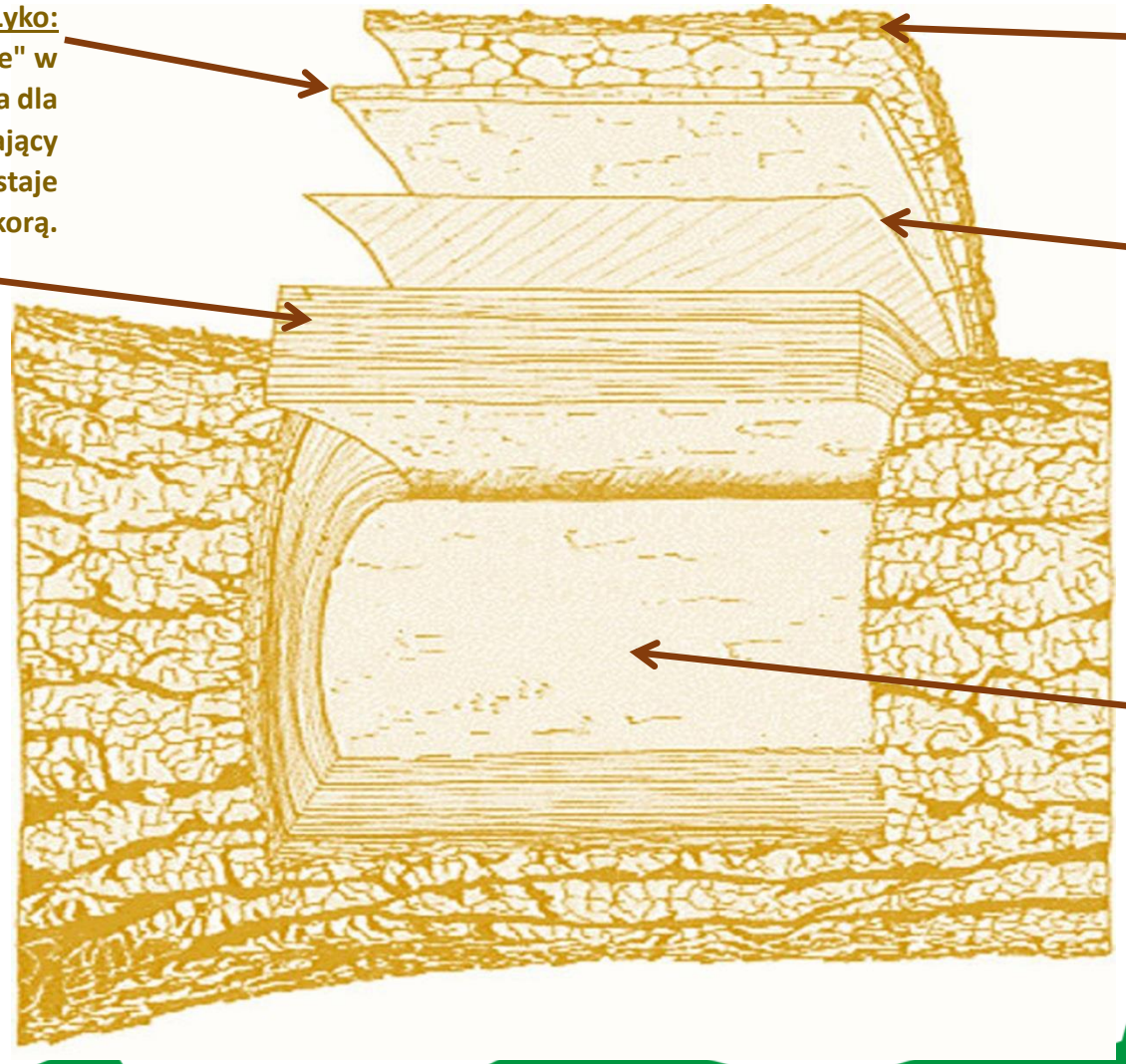

Kora:
„Tarcza ochronna“ drzewa, chroni przed uszkodzeniami abiotycznymi i biotycznymi ze strony otoczenia

Miazga:
„Motor wzrostu" drzewa, jedyna warstwa komórkowa tkanki drzewnej zdolna do podziału, do wewnątrz tworzy komórki drewna, na zewnątrz komórki łyka

Twardziel:
Obumarłe drewno bez funkcji przewodzącej, dzięki magazynowaniu materiału komórkowego nie gnije, ale spełnia funkcję nośną w pniu.

Morfologia pnia

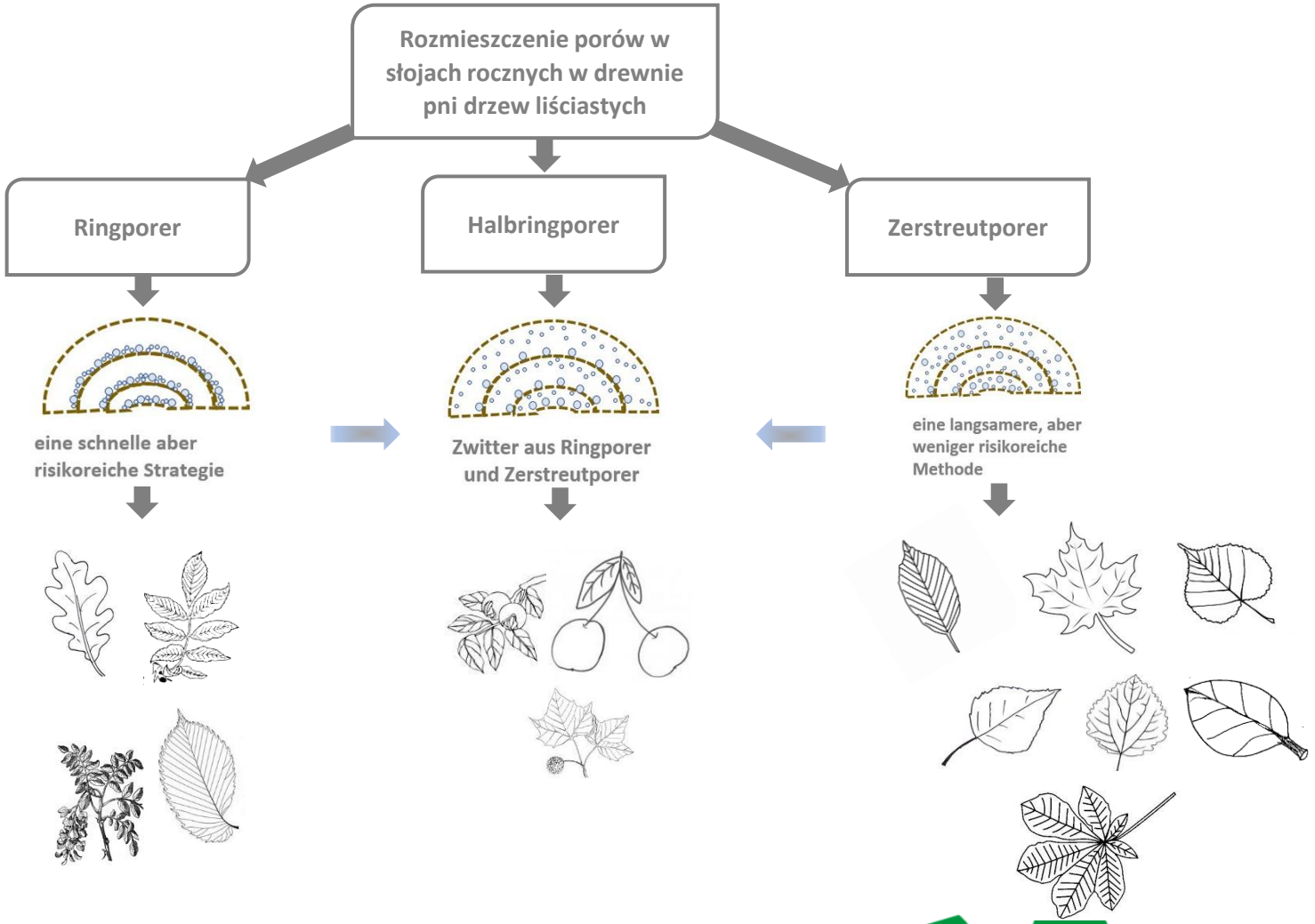

Morfologia ogólna

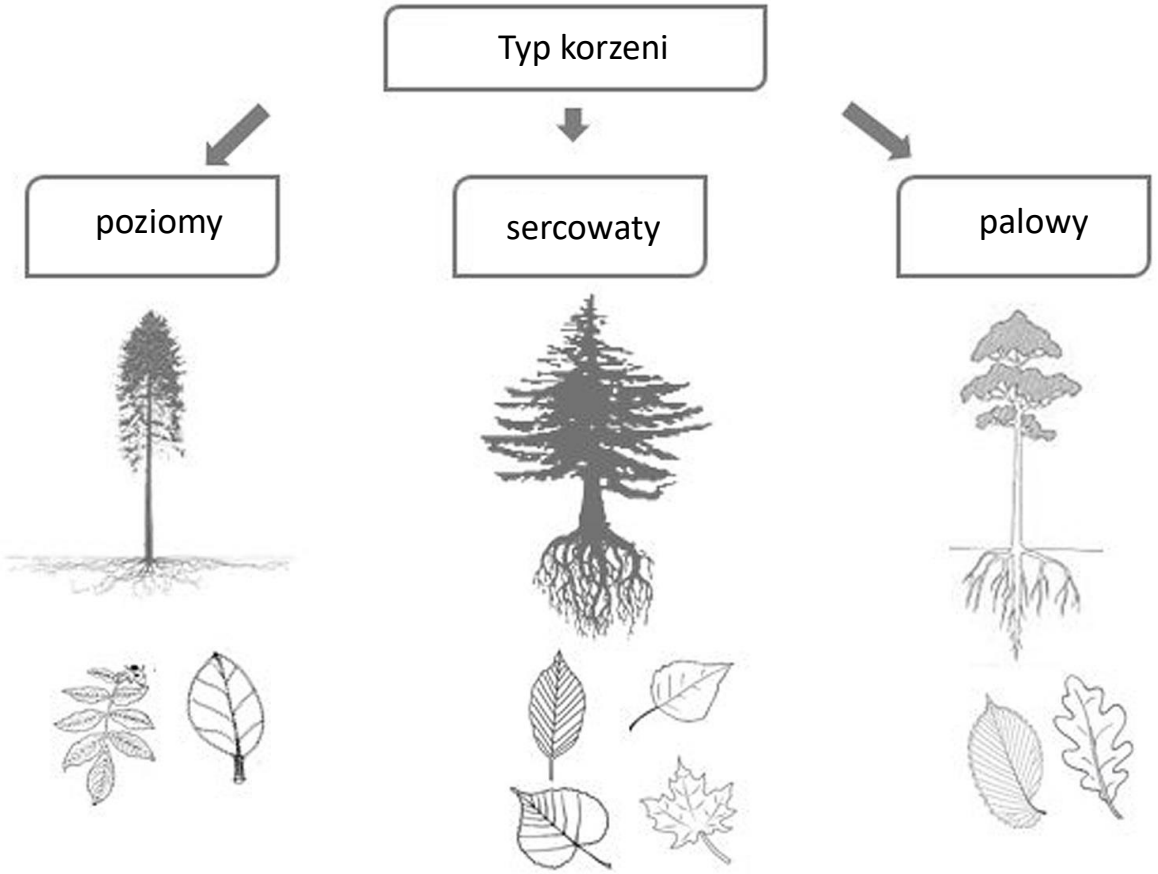

Statyka drzewa

Obciążenie pionowe:
CIĘŻAR WŁASNY

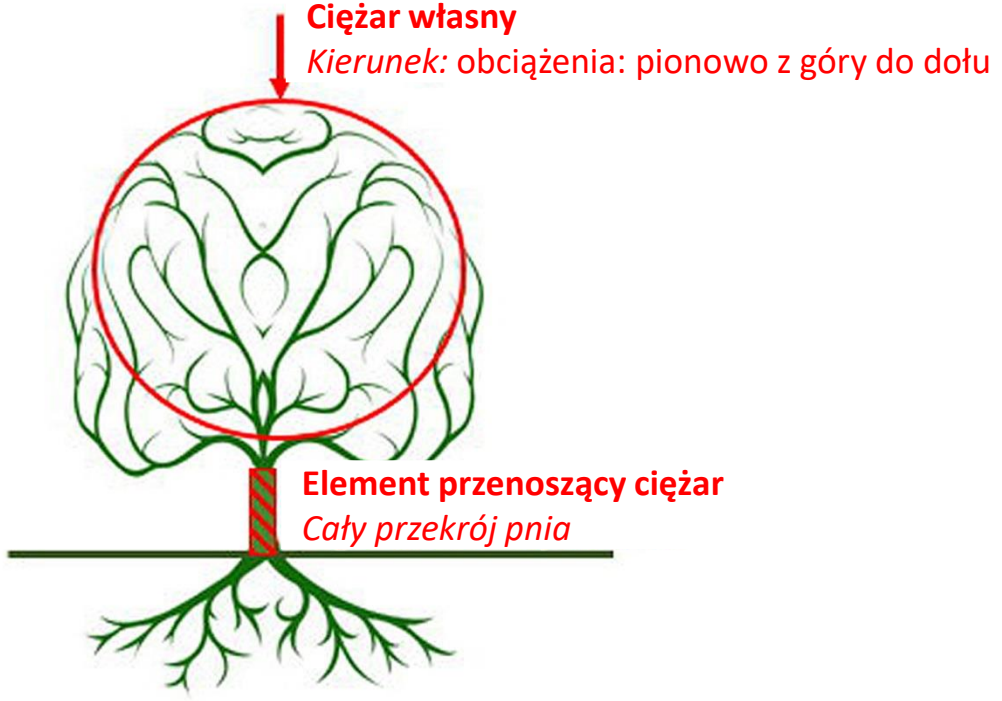

Obciążenie poziome:
ODDZIAŁYWANIE WIATRU

Objawy uszkodzeń – otwarte pęknięcia

Objawy uszkodzeń zamknięte pęknięcia

Objawy uszkodzeń – rozwidlenia w kształcie litery U

Objawy uszkodzeń - rozwidlenia w kształcie litery V

Objawy uszkodzeń – posusz

Objawy uszkodzeń – konary z wzdłużnymi pęknięciami na skutek przeciążeń

Objawy uszkodzeń – pędy wyrastające z pnia i podstawy

Objawy uszkodzeń – spękania i podniesienie podłoża

Objawy uszkodzeń – zbyt wysoko podniesiony grunt

Objawy uszkodzeń – obniżenie poziomu gruntu

Objawy uszkodzeń – norośle, raki

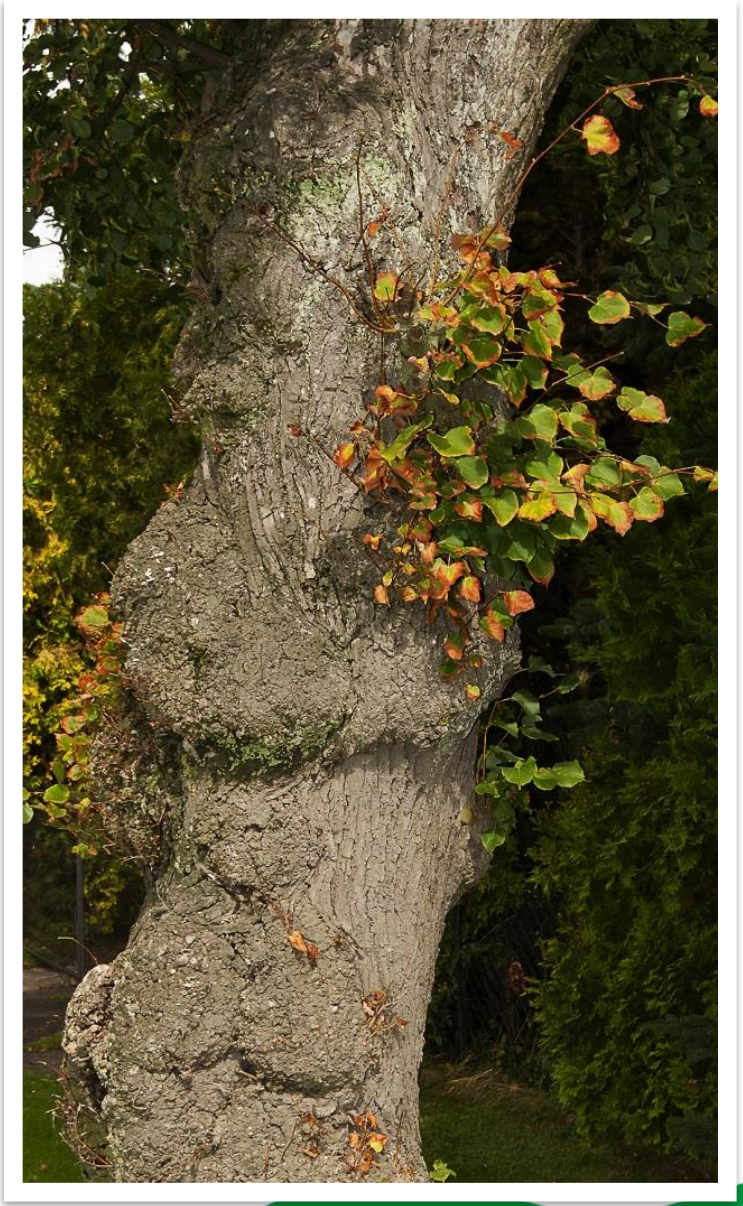

Objawy uszkodzeń – miejsca szczepienia

Objawy uszkodzeń – owocniki grzybów

Objawy uszkodzeń – pochylenie

Objawy uszkodzeń – pogrubienie pnia / podstawy

Objawy uszkodzeń – cień asymilacyjny

Objawy uszkodzeń – cień asymilacyjny

Objawy uszkodzeń – uszkodzenia przez owady, namiotnikowate

Objawy uszkodzeń – korzenie deskowe

Podstawy prawne

- BRAK definicji prawnej określenia bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Częściowy aspekt prawodawstwa => ogólna odpowiedzialność deliktowa zgodnie z § 823 (niem.) Kodeksu Cywilnego [BGB]
- Obowiązek władzy publicznej odnośnie zabezpieczenia ruchu => odpowiedzialność urzędów zgodnie z § 839 (niem.) Kodeksu Cywilnego [BGB]
- Każdy, kto wprowadza lub toleruje ruch drogowy, jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo drzew dla ruchu drogowego.

Podstawy prawne

- Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego jest dodatkowo regulowany przez stałe orzecznictwo
- Sądy wymagają starannej kontroli zewnętrznej zgodnie z aktualnym stanem doświadczeń i technologiik
- Aktualny stan doświadczeń i technologii => wytyczne do kontroli drzew, wydane przez Stowarzyszenie Badawcze ds. Rozwoju i Architektury Krajobrazu FLL e.V.
- Wspinanie się na drzewa, inspekcja przez leśników posiadających specjalne doświadczenie lub wykonywanie otworów we wszystkich częściach drzewa = szczegółowa ekspertyza

Podstawy prawne

- Jeżeli kontrola drzewa wykaże zagrożenie, należy podjąć odpowiednie działania i usunąć odpowiednie części drzewa lub całe drzewo.
- Zawinione naruszenie obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego ma miejsce TYLKO WTEDY, gdy oznaki wskazujące na zagrożenie zostały źle ocenione lub przeoczone.

Podstawy prawne

- Urząd musi opracować polecenia służbowe tak, aby pracownicy mogli prawidłowo przeprowadzać kontrole wizualne.
- NIE WOLNO dokonywać inspekcji drzew z pojazdu

- ZENTRAL: sam fakt, że korona jest zielona, nie świadczy o prawidłowej stabilności

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Dotyczy wszystkich drzew, które musza być kontrolowane z przyczyn bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Drzewa przy…
  - ulicach, drogach, torach
  - placach
  - zabudowie mieszkaniowej
  - placach zabaw, boiskach, skwerach, terenach wypoczynkowych i rekreacyjnych
  - przedszkolach i placówkach dla dzieci
  - szkołach
  - cmentarzach
  - obrzeżach lasów

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Osoby kontrolujące stan drzew muszą dysponować dostateczną wiedzą fachową i mieć doświadczenie praktyczne
  - umieć rozpoznać uszkodzenia i objawy uszkodzeń zgodnie z rozdziałem 5.2.2.2 (strona 25 do 27 Wytycznych do kontroli drzew, wydanych przez Stowarzyszenie FLL)
  - umieć ocenić je pod kątem rodzaju, zasięgu oraz potencjału zagrożenia
  - umieć ustalić dalszy sposób działania zgodnie z rozdziałem 5.2.4 (strona 29 Wytycznych do kontroli drzew, wydanych przez Stowarzyszenie FLL)
  - być w stanie wymienić zapotrzebowanie na zabiegi pielęgnacyjne zgodnie z Dodatkowymi Warunkami Technicznymi ZTV odnośnie pielęgnacji drzew oraz ustalić stopień ich pilności

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

5.2.6 Dokumentacja

Aby móc prawidłowo przeprowadzać kontrole drzew, należy określić drzewostan i przeprowadzić podstawowe badanie (przez profesjonalnie wykonane oględziny) w celu ustalenia przedziałów czasowych kontroli. Można to zrobić dla pojedynczych drzew (np. kataster drzew) lub ciągów ulic, terenów zielonych lub innych otwartych przestrzeni.

Należy sporządzić protokół z kontroli pod kątem bezpieczeństwa ruchu drogowego. Należy odnotować lokalizację, datę, podpis (nazwisko osoby kontrolującej stan drzew), oceniane drzewa, wynik kontroli i dalsze postępowanie.

Dokumentowanie można ułatwić za pomocą formularzy lub rejestrów drzew.

W zależności od wymagań, dokumenty dowodowe należy dostarczyć dla pojedynczych drzew lub zbiorczo (np. w przypadku drzewostanów o dużych powierzchniach). Dokumentacja zbiorcza musi również wyraźnie wskazywać, który obszar został skontrolowany, kiedy i przez kogo.

Drzewostany o dużych powierzchniach mogą być podzielone na obszary, np. drogami lub wyraźnie określonymi elementami topograficznymi. Na mapach przeglądowych obszary są zaznaczane, aby ułatwić odnalezienie drzewa lub pojedynczego obszaru. Ważne jest również, aby w dokumentacji zbiorczej stwierdzono, że każde pojedyncze drzewo na wyznaczonym obszarze zostało skontrolowane i że wszystkie drzewa niewymienione indywidualnie zostały ocenione jako stabilne i niezagrożone złamaniem.

W przypadku dodatkowych kontroli zgodnie z rozdziałem 5.3 wystarczy podać obszar poddany kontroli wraz z uszkodzeniami wynikającymi z określonych zdarzeń.

Dokumenty muszą być prowadzone w taki sposób, aby mogły być wykorzystane w sporach jako dowód należytego wypełnienia obowiązku, spoczywającego na osobach odpowiedzialnych.

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Stopnie witalności według ROLOFFA
- w oparciu o strukturę rozgałęzień

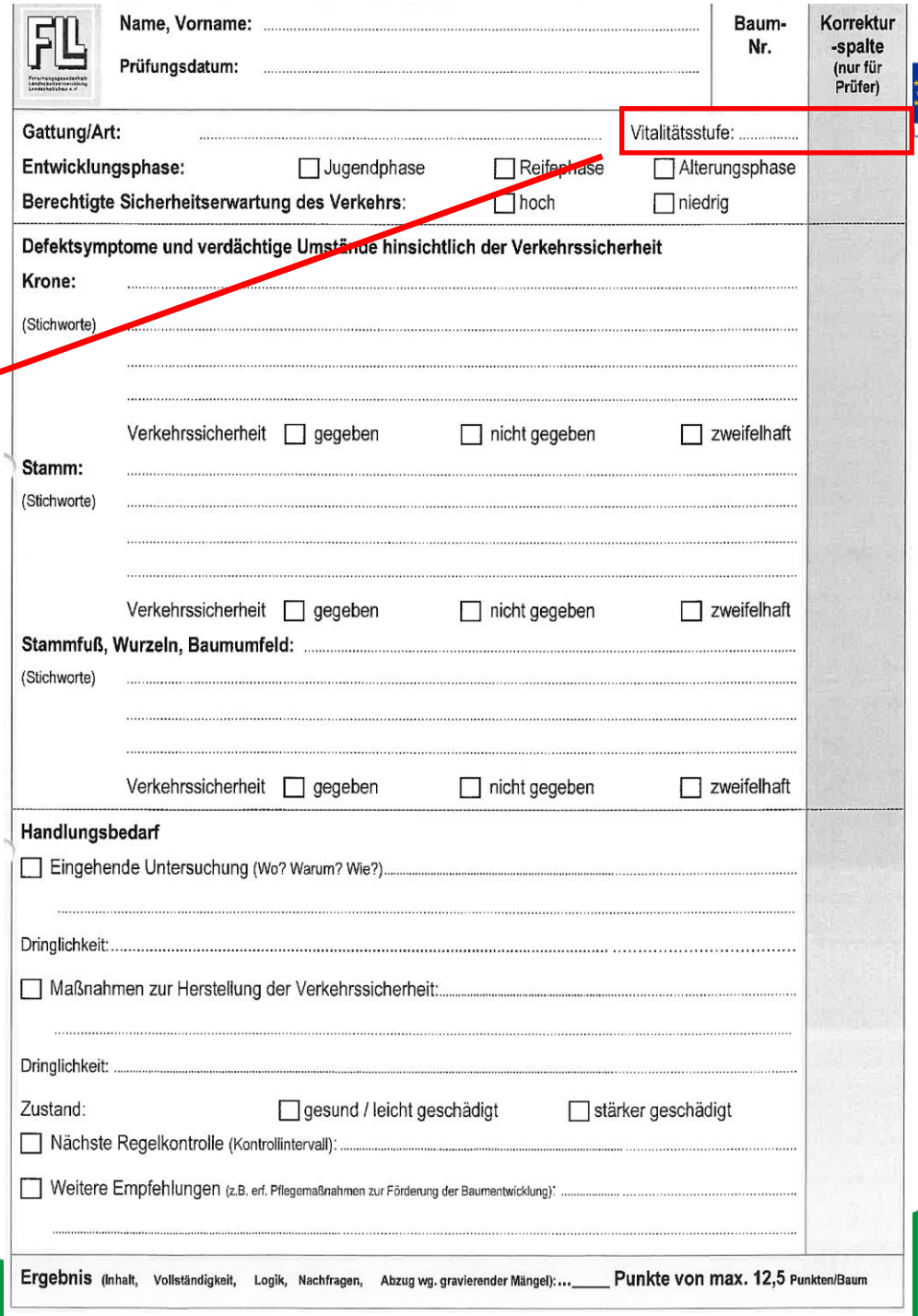

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: .....

Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Klasyfikacja oparta na czasie od posadzenia drzewa
- Czas od posadzenia ≠ wiek
- Wiek drzewa = hodowla sadzonki + czas od posadzenia

1. Fasa juwenilna
2. Faza dojrzałości
3. Faza starzenia

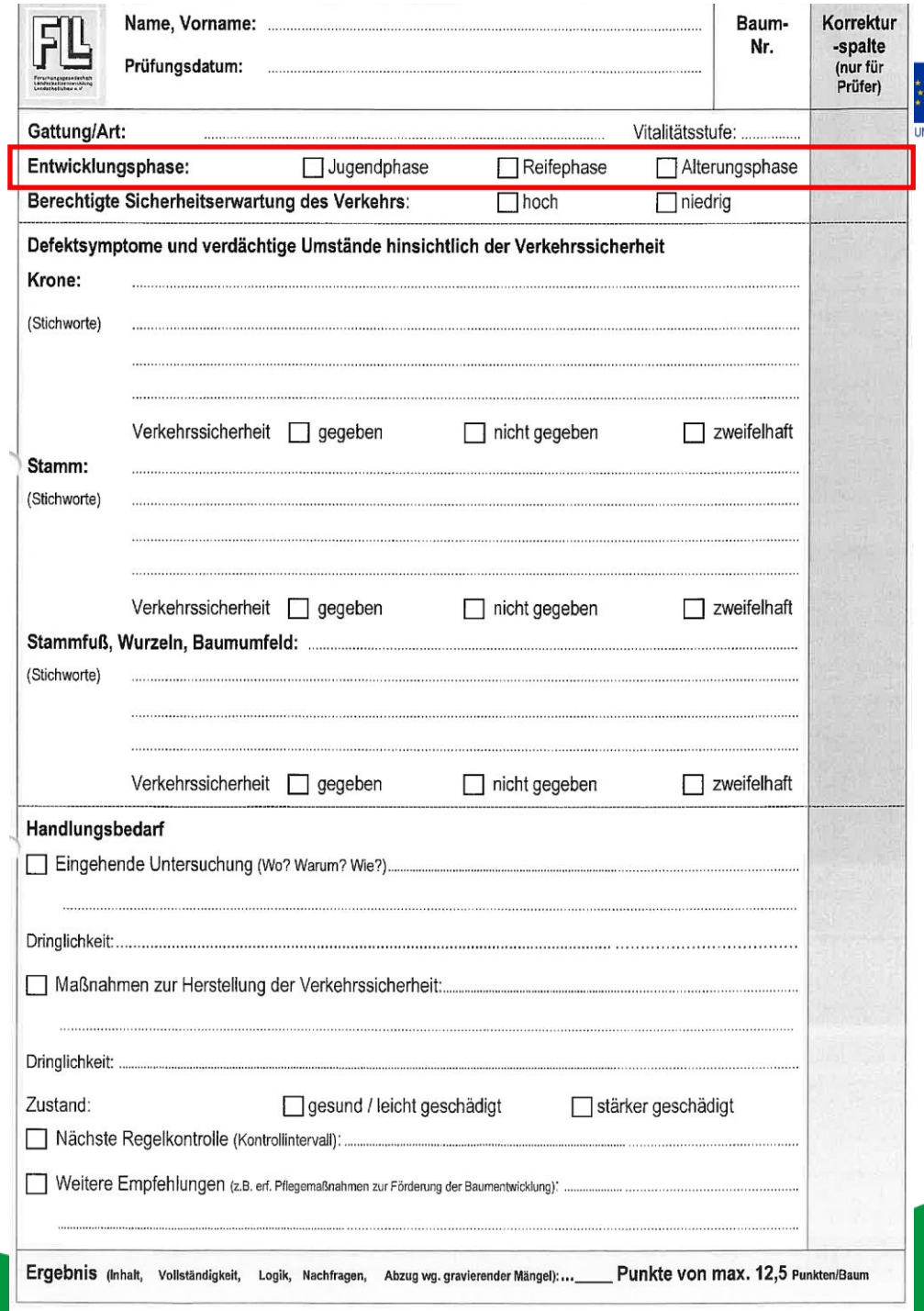

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ Punkte von max. 12,5 Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

1. **Faza juwenilna**
   do 15 lat od posadzenia

2. **Faza dojrzałości**
   Rośliny drzewiaste żyjące krótko:
   15 do 50 lat od posadzenia
   Rośliny drzewiaste żyjące średnio i długo:
   15 do 80 lat od posadzenia

3. **Faza starzenia**
   Rośliny drzewiaste żyjące krótko: powyżej 50 lat od posadzenia
   Rośliny drzewiaste żyjące średnio i długo:
   Powyżej 80 lat od posadzenia

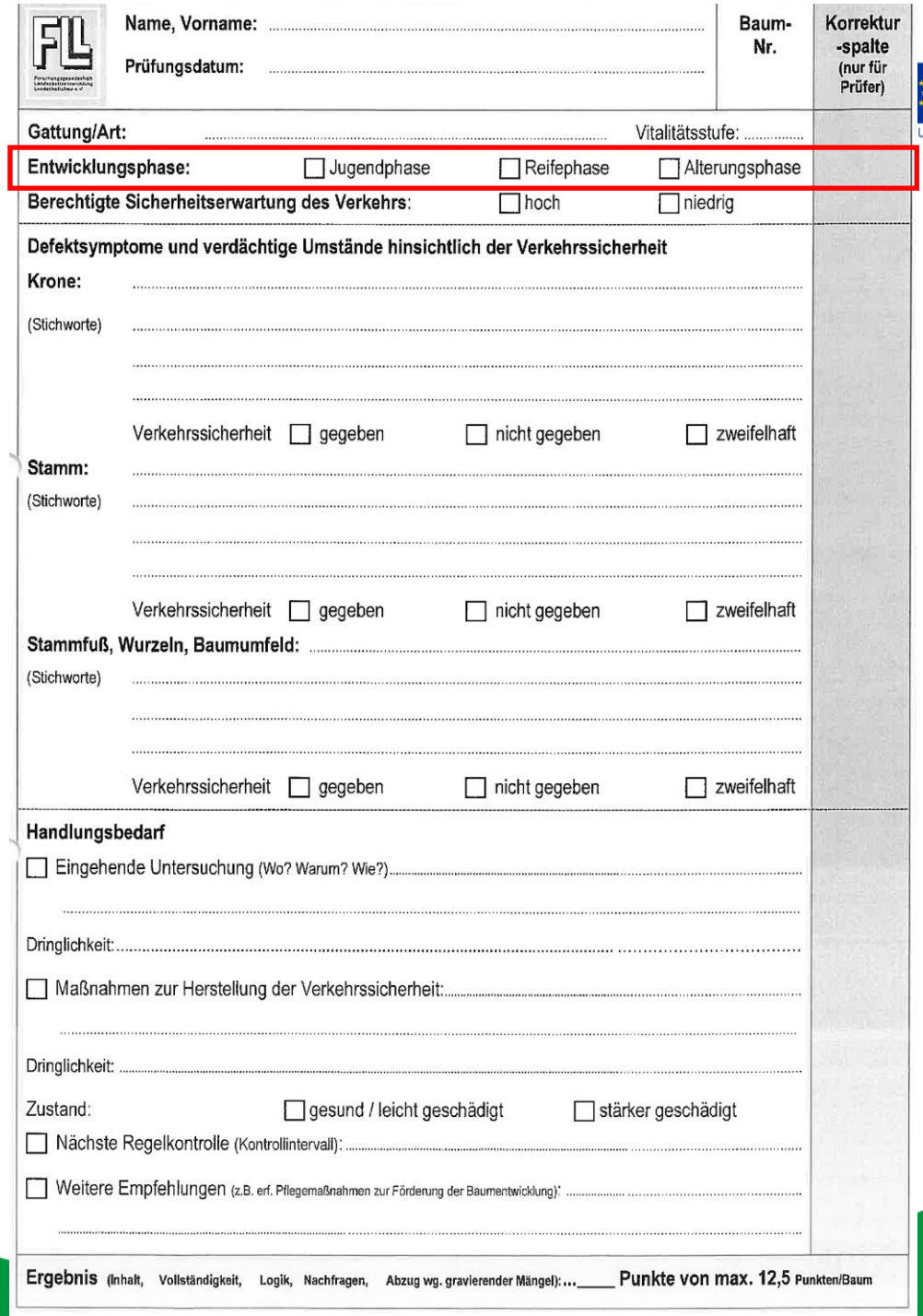

FLL

Name, Vorname: .....
Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Rośliny drzewiaste żyjące krótko z perspektywą dożycia 80 bis 100 lat:
  - brzoza brodawkowata, brzoza omszona
  - olsza czarna
  - bożodrzew gruczołowaty
  - jabłoń hodowlana, grusza hodowlana, wiśnia hodowlana
  - jarząb
  - topole

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Rośliny drzewiaste o średniej perspektywie dożycia 100 do 300 lat:
  - klon zwyczajny, klon jawor
  - buk zwyczajny, grab
  - dąb czerwony
  - jesion
  - świerk
  - sosna czarna, sosna zwyczajnaSchwarz-Kiefer, Wald-Kiefer
  - platan
  - robinia
  - kasztanowiec
  - wierzba
  - wiąz szypułkowy

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

- Rośliny drzewiaste o długiej perspektywie dożycia, wynoszącej ponad 300 lat:
  - cis pospolity
  - dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy
  - miłorząb
  - kasztan jadalny
  - modrzew europejski
  - lipa szerokolistna, lipa drobnolistna

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Uzasadnione oczekiwania odnośnie bezpieczeństwa ruchu:

wysokie	niskie
droga intensywnie uczęszczana	podrzędna droga polna
ruchliwy park w centrum miasta	rzadko odwiedzane tereny zielone o charakterze leśnym
szkoły	
place zabaw dla dzieci	

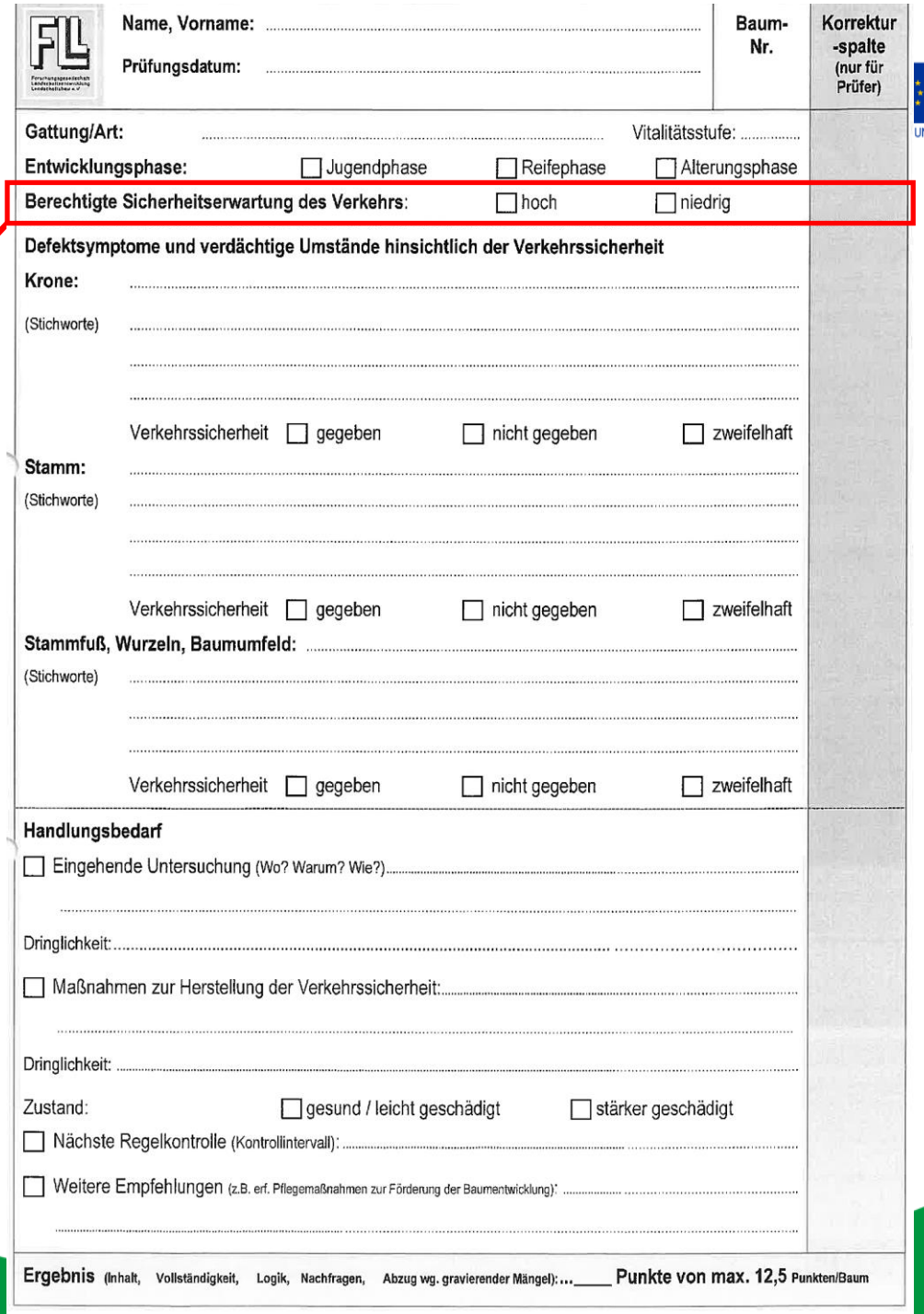

FLL

Name, Vorname: .....
Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ Punkte von max. 12,5 Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

in der Krone:

- Astab- bzw. Astausbrüche;
- Astrisse;
- Astungswunden oder -fäulen;
- Baumfremder Bewuchs;
- Belaubung (Auffälligkeiten z. B. schütter, zu kleine Blätter, vorzeitige Herbstfärbung/Laubfall), Blattkrankheiten;
- Fäulen;
- Fehlentwicklungen in der Krone;
- Höhlungen;
- Kappungsstellen;
- Kronensicherungen;
- Lichter Raum;
- Pilzbefall, ggf. Pilzart;
- Rindenschäden;
- Schadinsekten (Ausbohrlöcher, Bohrmehl);
- Ständer, Steiläste;
- Totholz;
- Zwiesel (mit eingewachsener Rinde, Rissen).

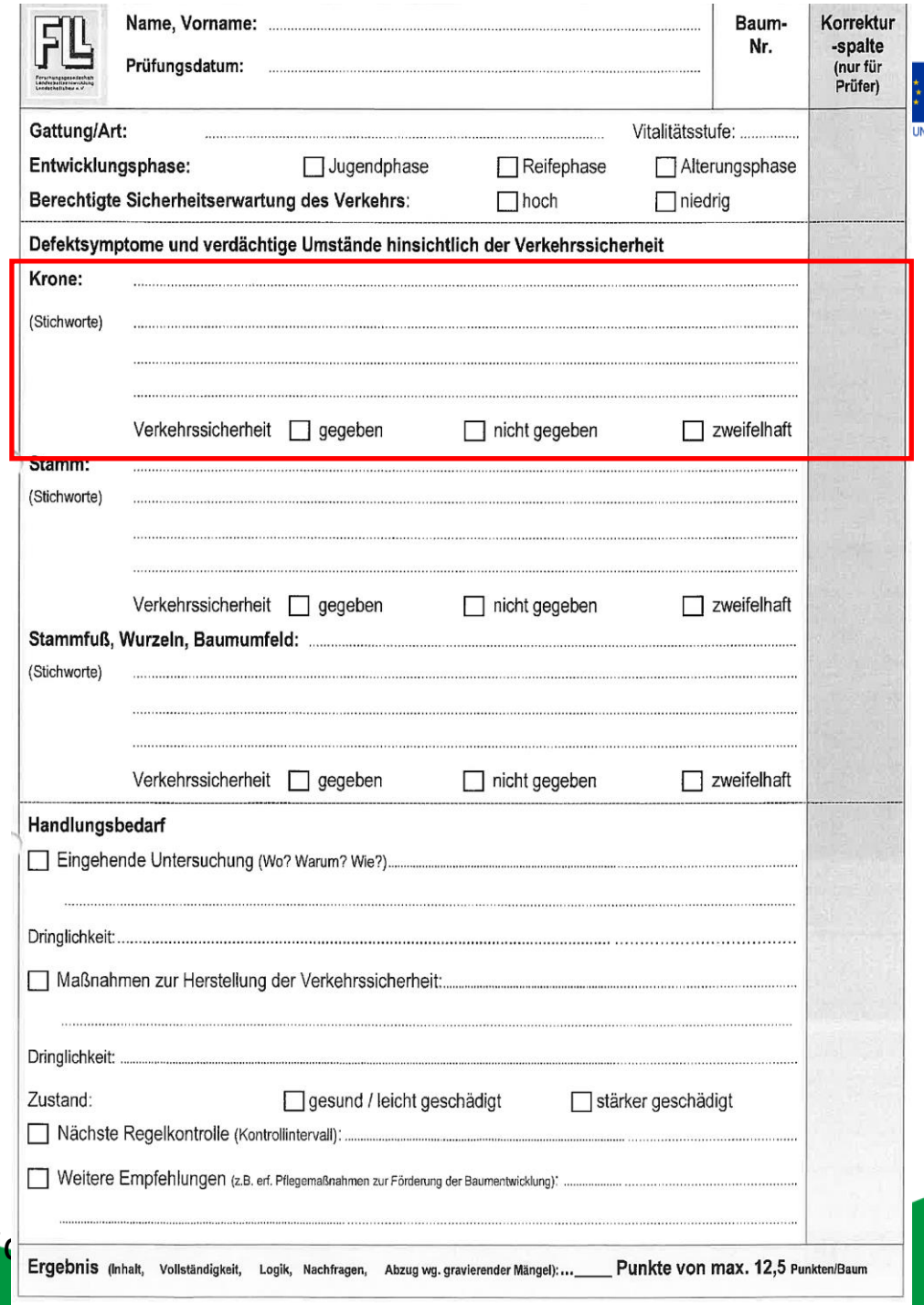

FLL

Name, Vorname: .....
Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

am Stamm:

- Astungswunden;
- Ausfluss;
- Baumfremder Bewuchs;
- Fäulen;
- Gewindestangen, Plomben, Entwässerungsrohre;
- Höhlungen;
- Kompensationswachstum;
- Lichter Raum;
- Pilzbefall, ggf. Pilzart;
- Rindenschäden (z. B Anfahrschäden, Nekrosen, Sonnenbrand);
- Risse;
- Schadinsekten (z. B. erkennbar durch Bohrmehl);
- Schrägstand;
- Stammaustriebe;
- Verletzungen;
- Wuchsanomalien (z. B. Wachstumsdefizite, Einwallungen, Rippen, Beulen);
- Zwiesel (mit eingewachsener Rinde, Rissen).

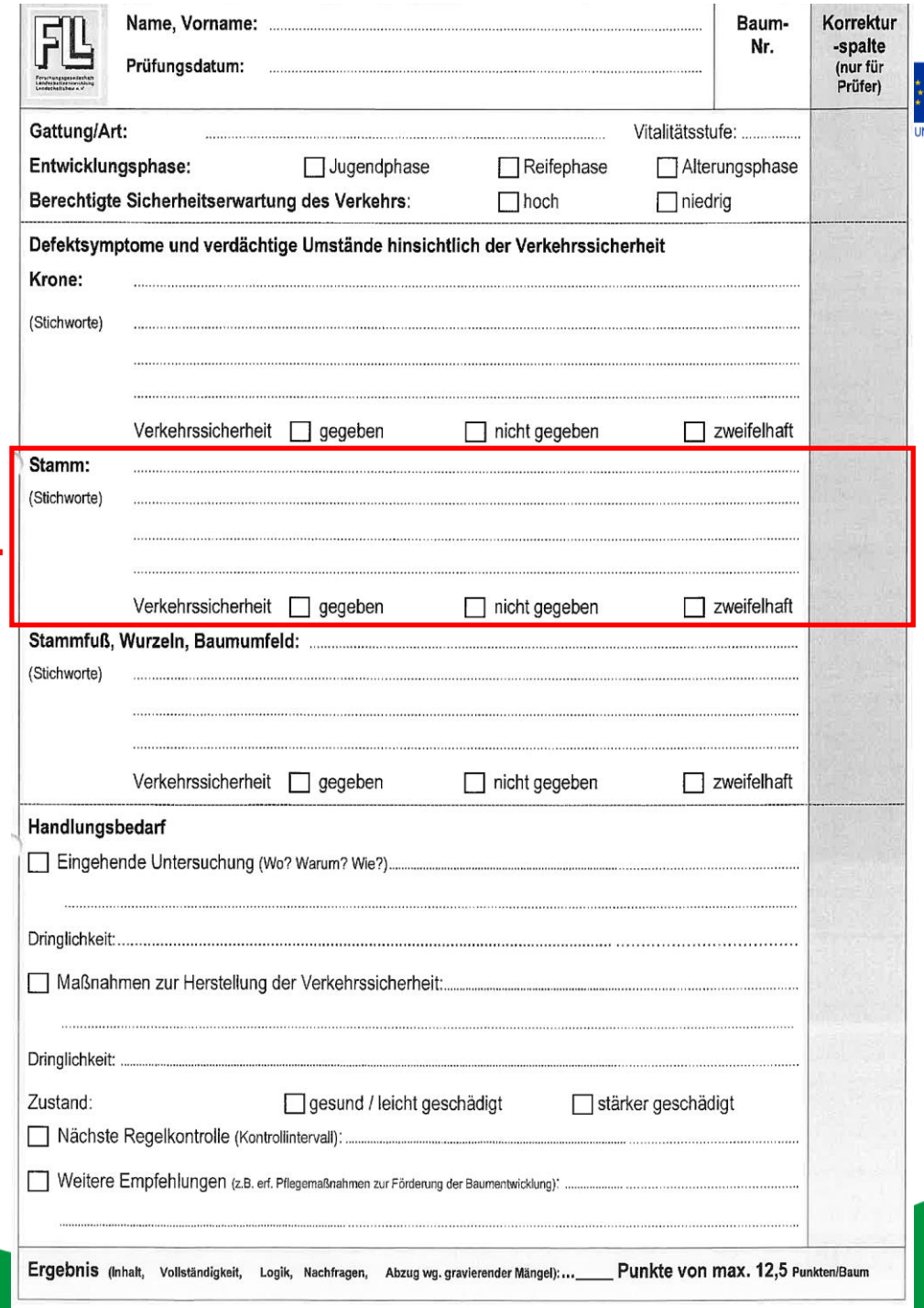

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

FL nie

am Stammfuß/Wurzelanlauf:

- Adventiv-, Würgewurzeln;
- Höhlungen;
- Kompensationswachstum;
- Pilzbefall, ggf. Pilzart;
- Rindenschäden;
- Risse;
- Schadinsekten (z. B. Ausbohrlöcher, Bohrmehl);
- Stockaustriebe;
- Stockfäule;
- Verletzungen;
- Wuchsanomalien (z. B. Wachstumsdefizite, Einwallungen, Rippen, Beulen);
- Wunden.

Veränderungen im Wurzelbereich und Baumumfeld

- Baugruben, -gräben;
- Bodenauftrag
- Bodenabtrag;
- Bodenaufwölbungen;
- Bodenrisse;
- Bodenverdichtung;
- Bodenvernässung;
- Bodenversiegelung;
- Freistellung (Entfernen von Nachbarbäumen, Bauwerke);
- Grundwasserabsenkung oder -anstauungen;
- Pilzbefall, ggf. Pilzart;
- Schadinsekten (Ausbohrlöcher, Bohrmehl);
- Wurzelverletzungen (sofern sichtbar).

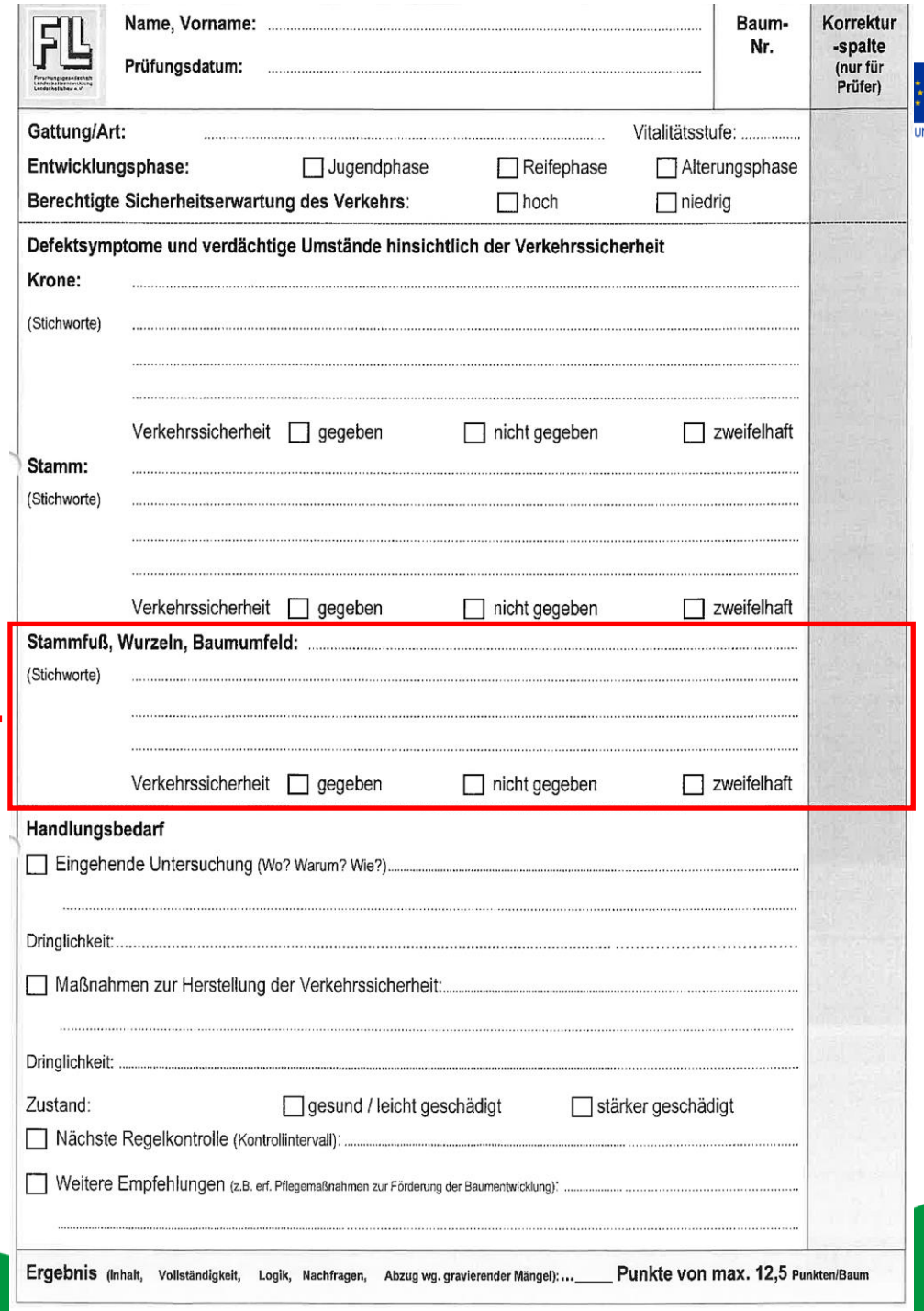

FL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Szczegółowe badania:

- rezystografia / pomiar oporu podczas wiercenia
- tomografia dźwiękowa
- pomiar oporu wiatru
- próba ciągnięcia
- badanie z podnośnika / z wykorzystaniem techniki wspinaczkowej

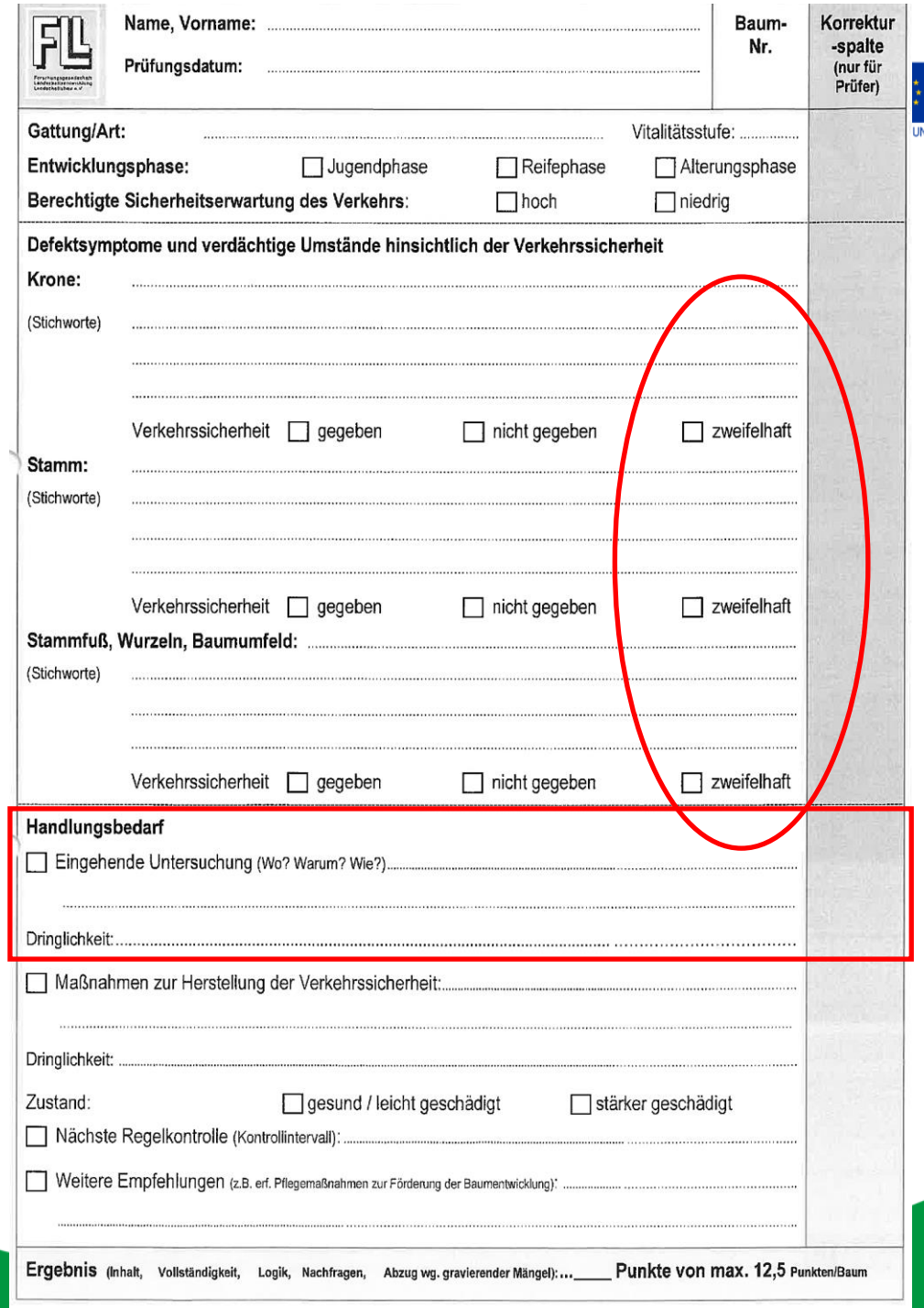

FLL

Name, Vorname: .....
Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

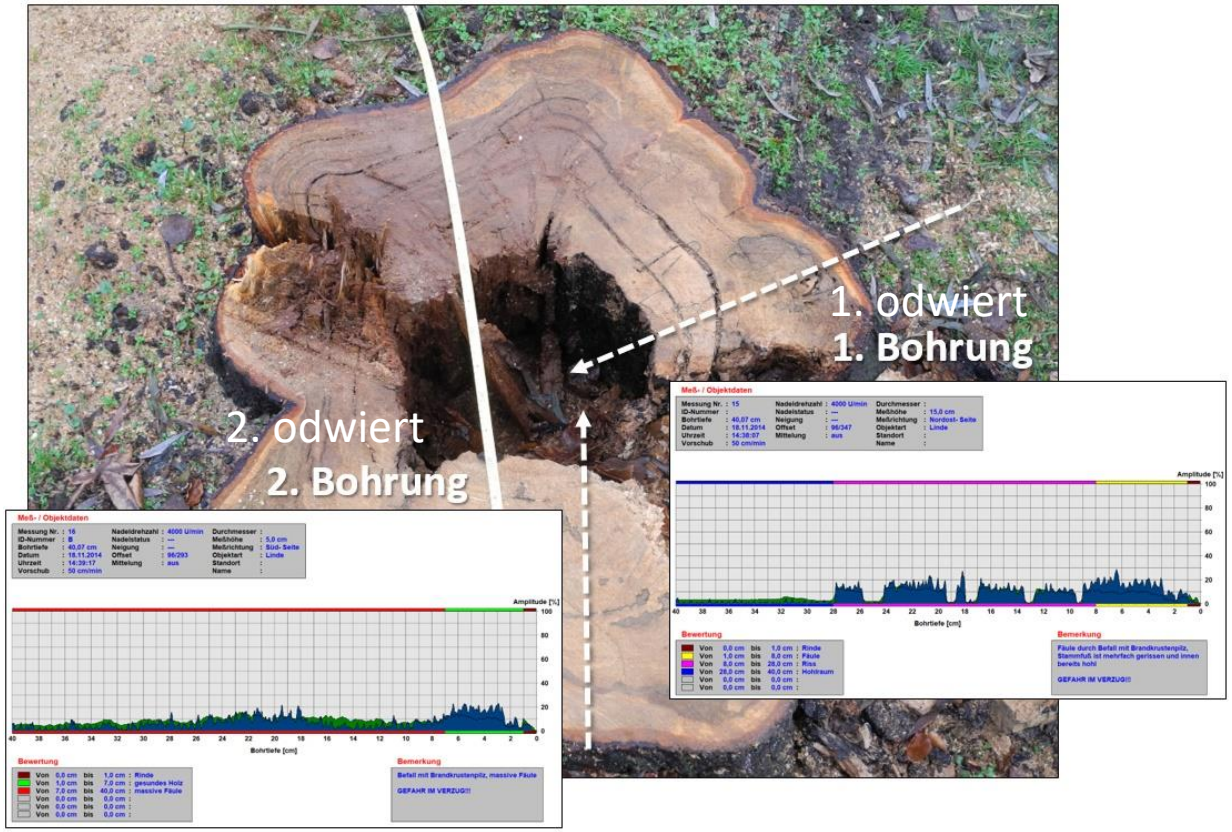

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

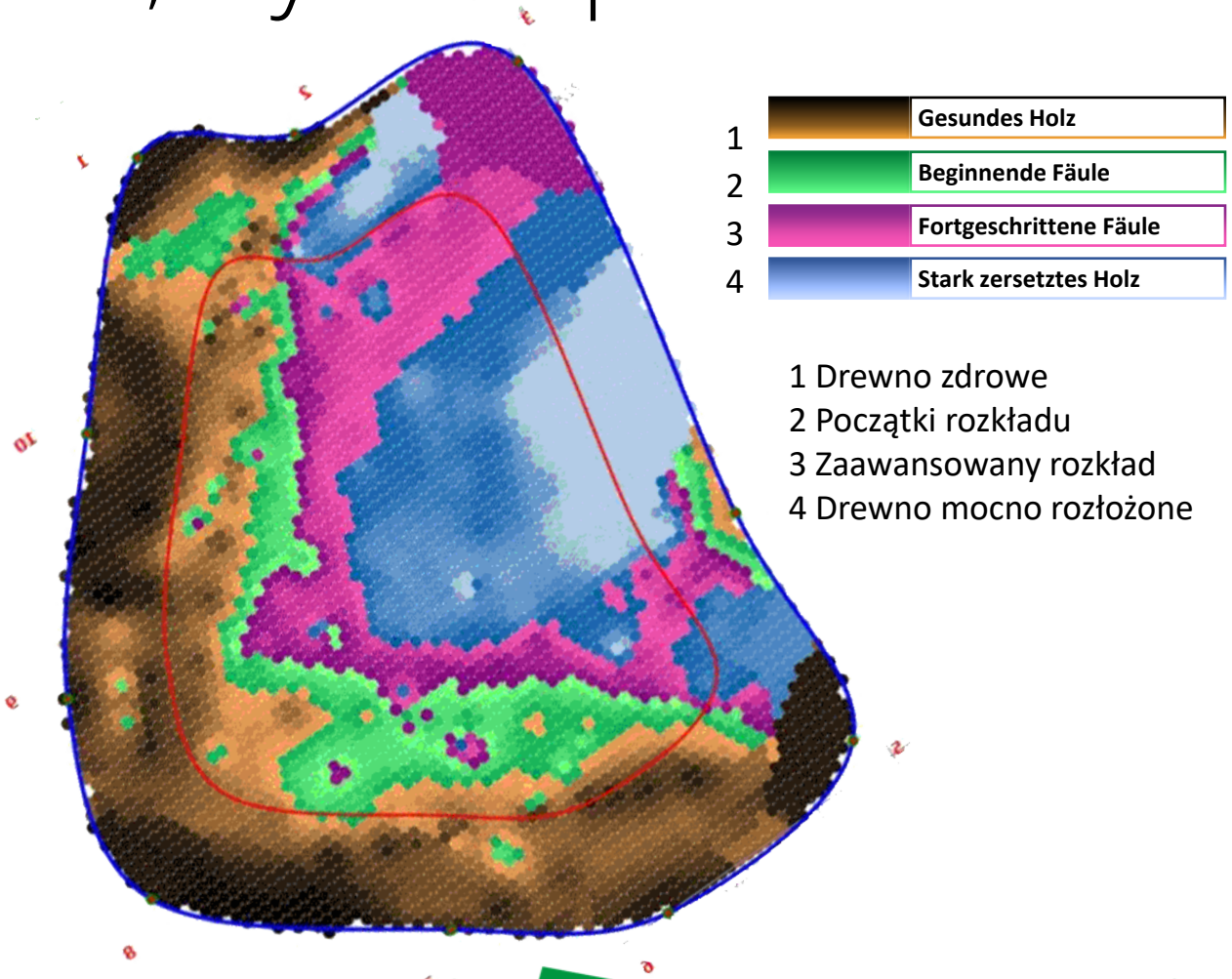

1 Drewno zdrowe
2 Początki rozkładu
3 Zaawansowany rozkład
4 Drewno mocno rozłożone

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

©Andreas Wüstenhagen

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

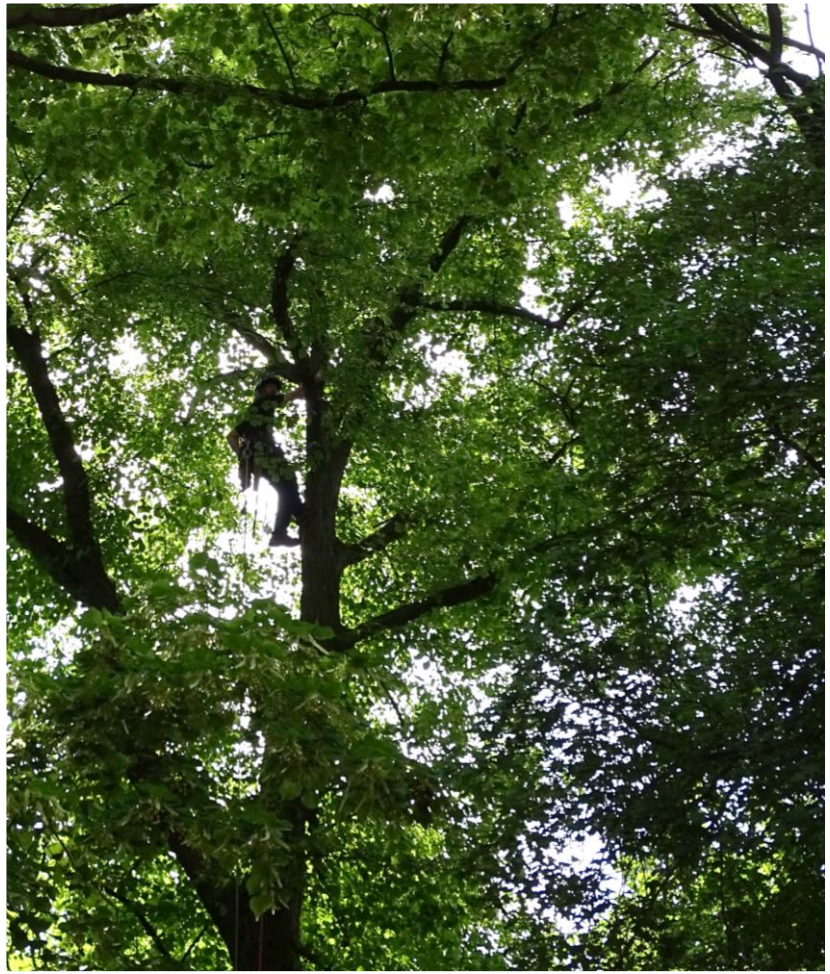

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne (cięcie gałęzi o grubości max do 5 cm)	Działania o wysokim stopniu inwazyjności
Pielęgnacja młodych drzew	Skracanie
Pielęgnacja korony	Natychmiastowe działania w uszkodzonych koronach drzew po zdarzeniach nieprzewidywalnych
Skrajnia	Zabiegi na uszkodzonych drzewach, tworzących pionowe pędy
Usuwanie posuszu	
Usuwanie pędów wyrastających z pnia i u podstawy	
Cięcia kształtujące	
Cięcie drzew ogłowionych	

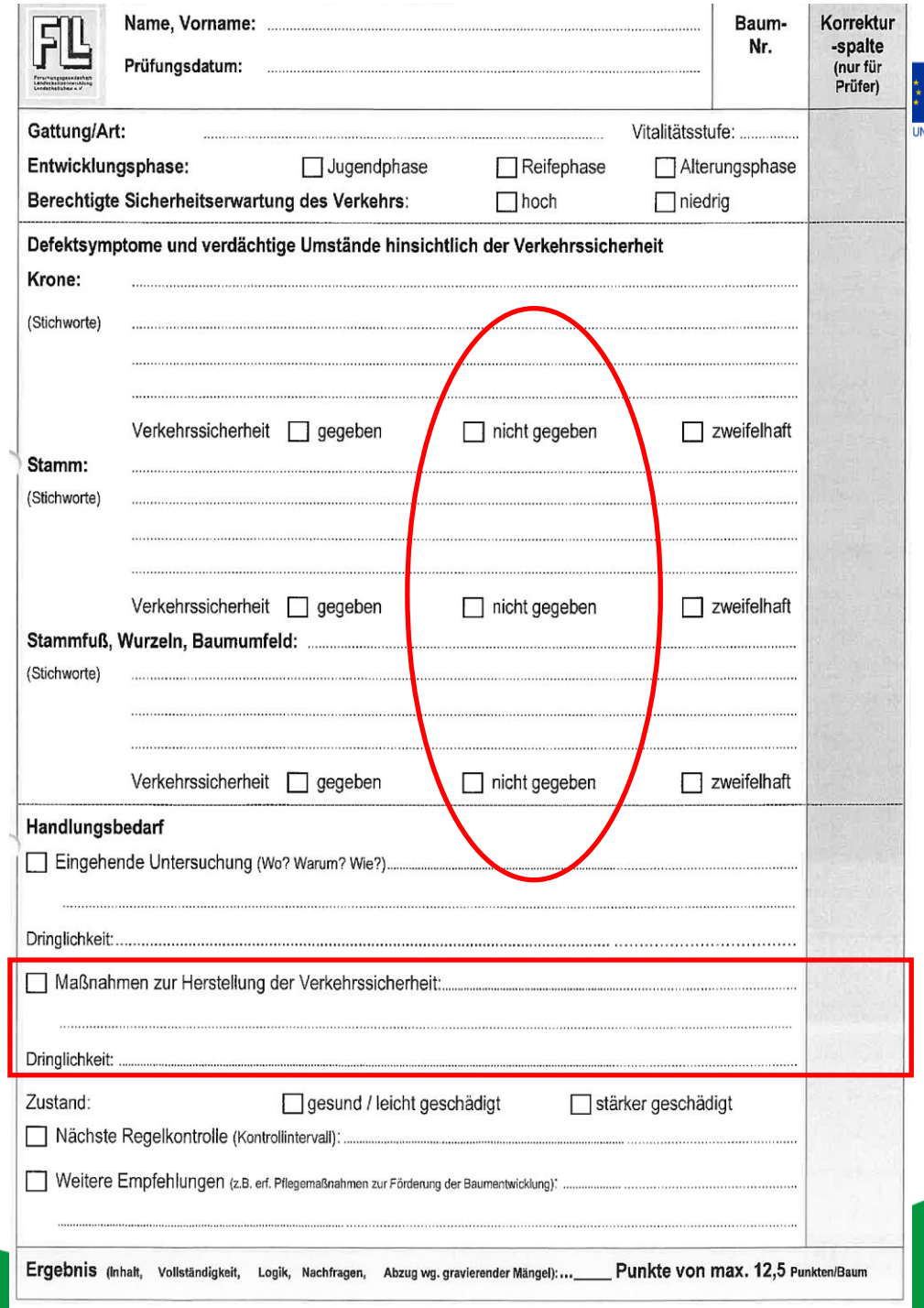

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ **Punkte von max. 12,5** Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego:

Terminy muszą być mierzalne!

Przykład

- 4 tygodnie
- 3 miesiące
- włącznie do dnia 31.07.2019
- włącznie do 31. tygodnia kalendarzowego 2019

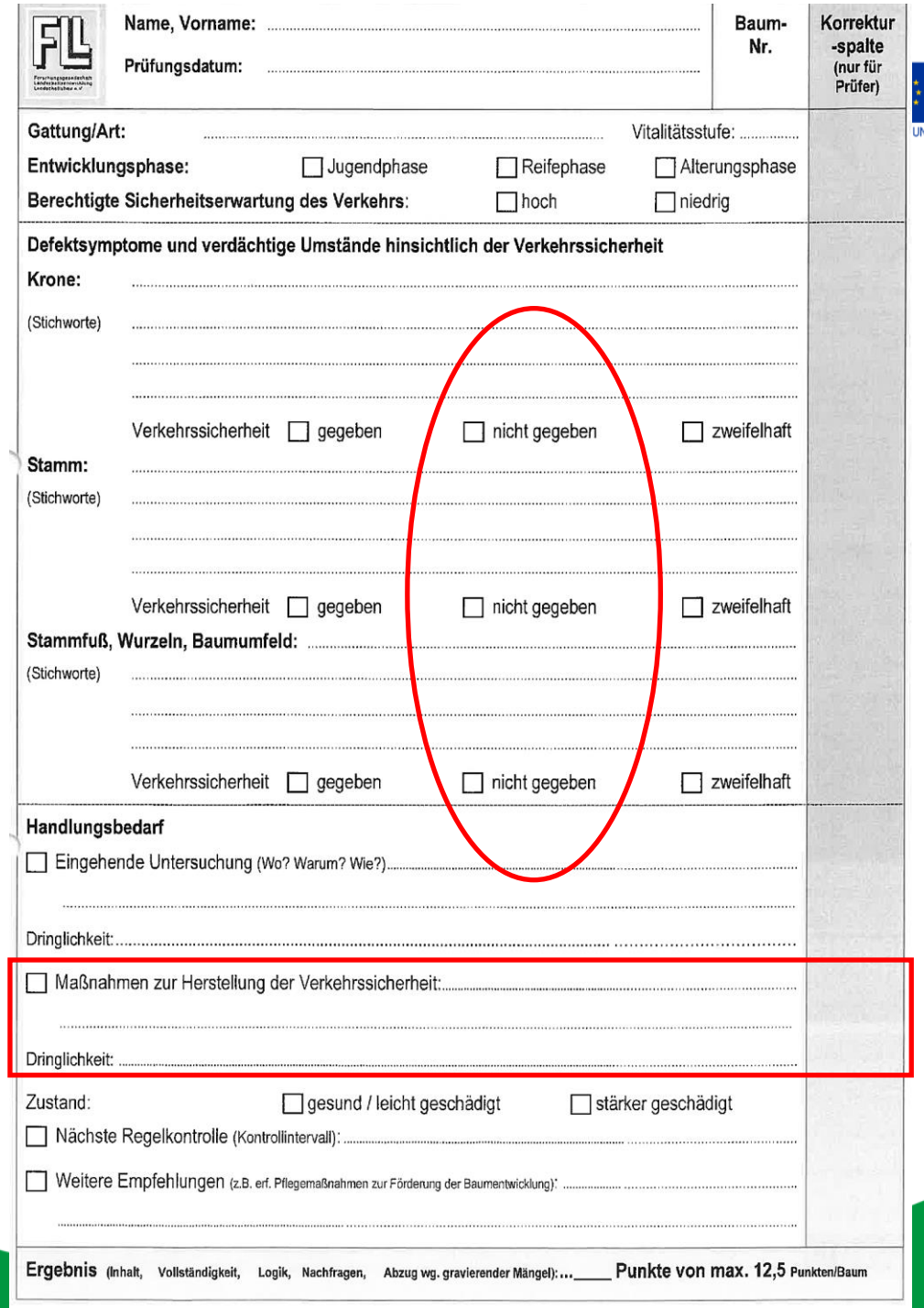

FL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ Punkte von max. 12,5 Punkten/Baum

Alleen
für die Biodiversität

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

zdrowe / lekko uszkodzone:

- uszkodzenia, które przypuszczalnie do następnej regularnej kontroli nie wpłyną na bezpieczeństwo ruchu drogowego

mocniejsze uszkodzenia:

- uszkodzenia, które przypuszczalnie w ciągu roku nie wpłyną na bezpieczeństwo ruchu

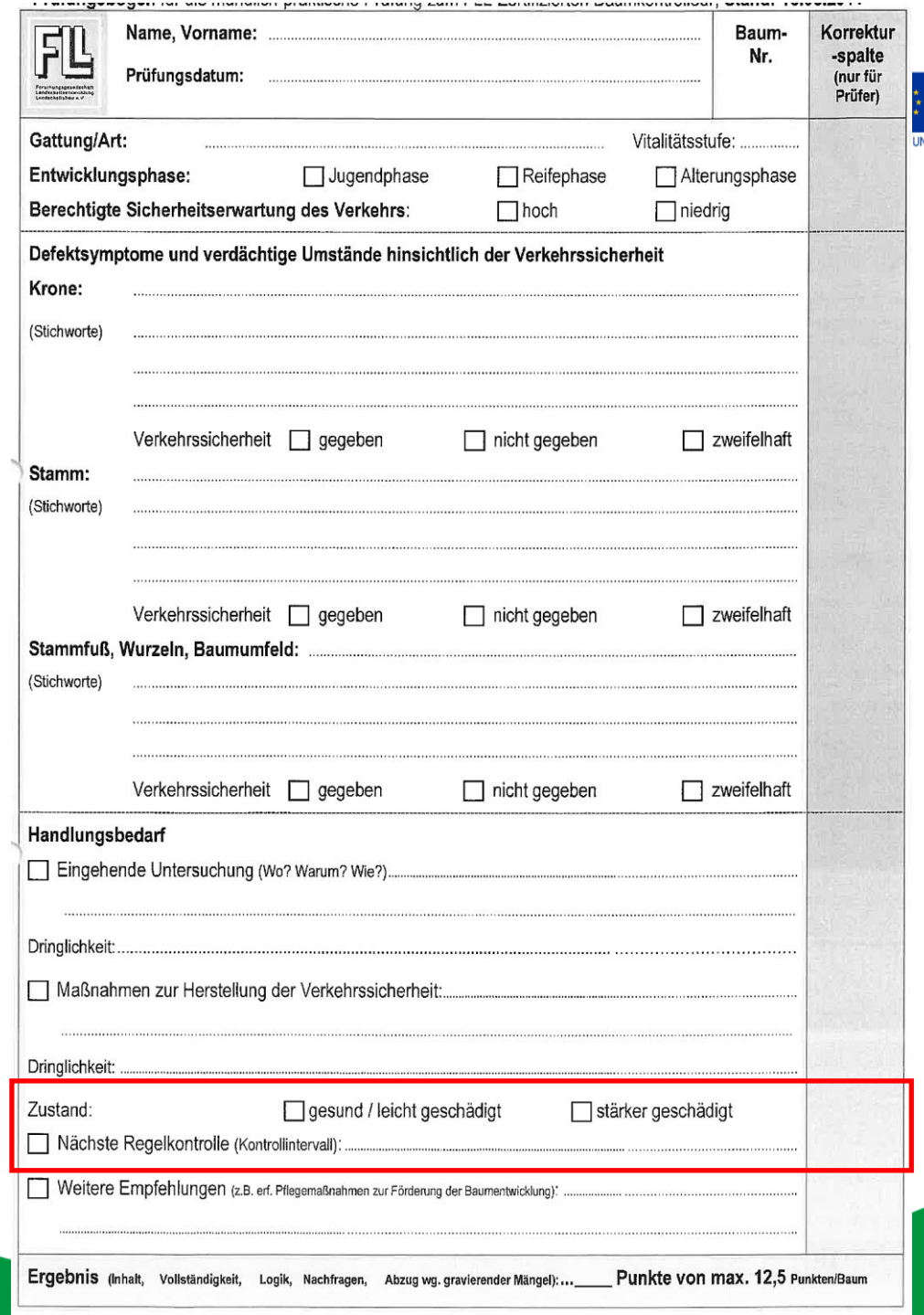

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ Punkte von max. 12,5 Punkten/Baum

Wytyczne do kontroli drzew, wydane przez FLL

Stan drzewa[1]		Faza dojrzałości		Faza starości		Faza juwenilna
		Uzasadnione oczekiwanie bezpieczeństwa ruchu				
		niższe[3]	wyższe[2]	niższe[3]	wyższe[2]	
L.p.		1	2	3	4	5
1	zdrowe, lekko uszkodzone	co 3 lata	co 2 lata	co 2 lata	1 x na rok	W przypadku pielęgnacji młodych drzew zgodnie z potrzebami według wytycznych ZTV brak oddzielnej kontroli
2	mocniej uszkodzone	1 x na rok				

- rozbieżne odstępy kontroli w uzasadnionych przypadkach są dopuszczalne
- kontrole powinny się odbywać naprzemiennie w stanie, gdy drzewo ma liście i gdy nie ma liści

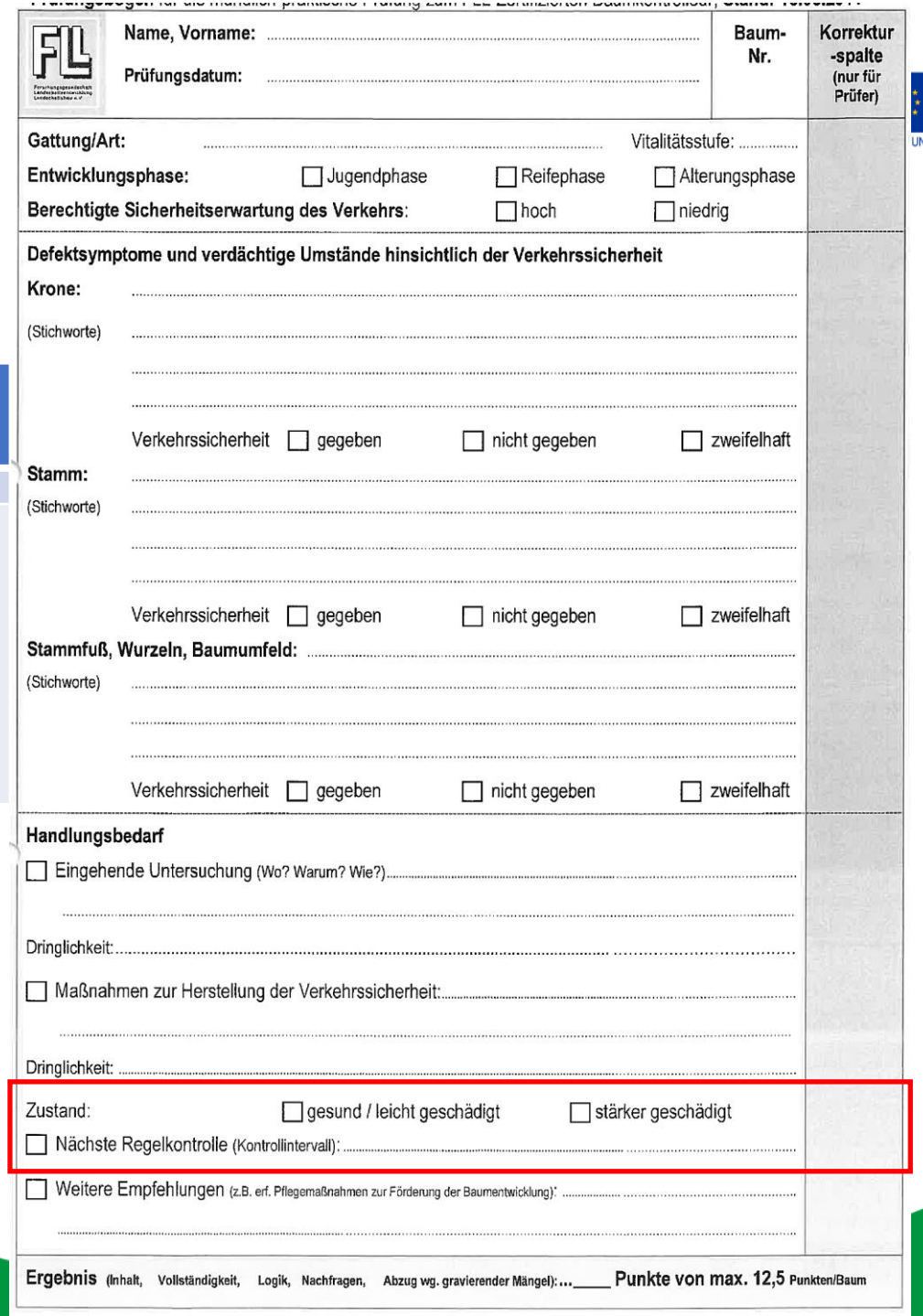

FLL

Name, Vorname: .....

Prüfungsdatum: .....

Baum-Nr.

Korrektur-spalte (nur für Prüfer)

Gattung/Art: ..... Vitalitätsstufe: .....

Entwicklungsphase: ☐ Jugendphase ☐ Reifephase ☐ Alterungsphase

Berechtigte Sicherheitserwartung des Verkehrs: ☐ hoch ☐ niedrig

Defektsymptome und verdächtige Umstände hinsichtlich der Verkehrssicherheit

Krone: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stamm: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Stammfuß, Wurzeln, Baumumfeld: .....

(Stichworte) .....

Verkehrssicherheit ☐ gegeben ☐ nicht gegeben ☐ zweifelhaft

Handlungsbedarf

☐ Eingehende Untersuchung (Wo? Warum? Wie?) .....

Dringlichkeit: .....

☐ Maßnahmen zur Herstellung der Verkehrssicherheit: .....

Dringlichkeit: .....

Zustand: ☐ gesund / leicht geschädigt ☐ stärker geschädigt

☐ Nächste Regelkontrolle (Kontrollintervall): .....

☐ Weitere Empfehlungen (z.B. erf. Pflegemaßnahmen zur Förderung der Baumentwicklung): .....

Ergebnis (Inhalt, Vollständigkeit, Logik, Nachfragen, Abzug wg. gravierender Mängel): ...____ Punkte von max. 12,5 Punkten/Baum

ZTV-Baumpflege – Dodatkowe warunki techniczne i wytyczne dotyczące pielęgnacji drzew

- aktualny stan nauki i doświadczeń wynikających z praktyki
- Cel:
  Zdefiniowanie profesjonalnej pielęgnacji drzew w celu zachowania, promowania i przywracania drzew witalnych i bezpiecznych dla ruchu drogowego.
- Umowa

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

- Pielęgnacja koron

- zachowanie pokroju typowego dla gatunku i odmiany
- gałęzie martwe i obumierające o średnicy 3 cm do 10 cm u nasady należy usuwać
- złamane słabe i grube gałęzie należy usuwać
- słabe gałęzie z wrośniętą korą należy usuwać
- spośród słabych gałęzi, które się ocierają, należy jedną usunąć
- nie tworzyć ran o średnicy powyżej 3 cm w bliskiej odległości jedna obok drugiej lub jedna nad drugą

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

- Cięcia w celu utrzymania lub utworzenia skrajni
- Cięcia w obrębie gałęzi drobnych i słabych
- U roślin drzewiastych, które szybko tworzą barierę w miejscach ran, można przycinać również grube konary

- Cięcie skrajni

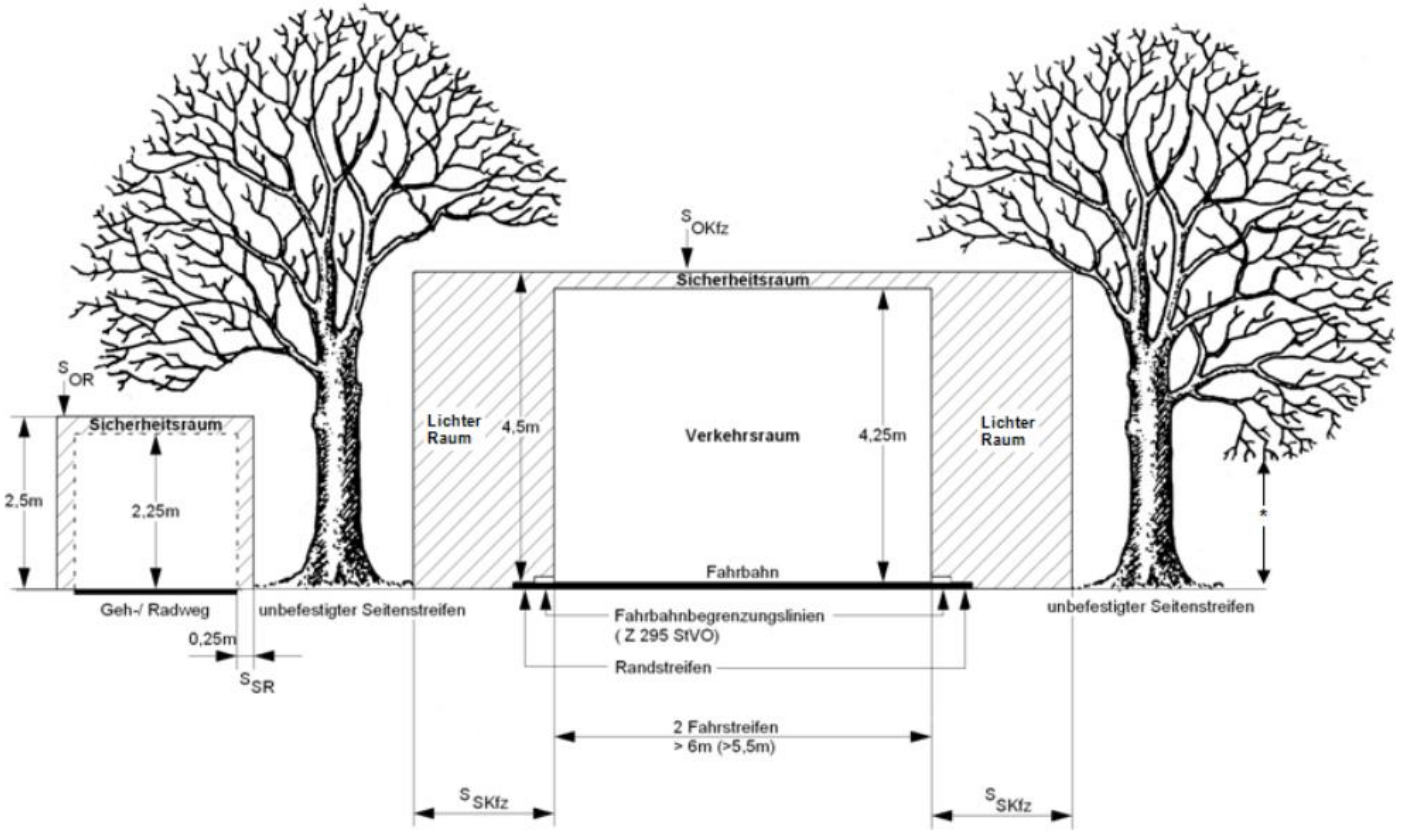

S_s = seitlicher Sicherheitsraum S_O = oberer Sicherheitsraum R = Radfahrer Kfz = Kraftfahrzeug

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

- martwe gałęzie o średnicy 3 cm do 10 cm należy usuwać u nasady
- nie nakładać żadnych substancji do zabezpieczania ran

- Usuwanie martwych gałęzi

Obcięcie suchej gałęzi

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

Pędy wyrastające z pnia i u podstawy

- krótko po odrośnięciu ściąć ręcznie
- cięcie wykonać u nasady tylko na szerokość pędu
- NIEDOPUSZCZALNE: Używanie pił motorowych i podkaszarek

- Entfernung von Stamm- und Stockaustrieben

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

- Cięcia kształyujące

Formy szpalerów

- Usuwanie przyrostów wystających poza nadany kształt
- Sekator do żywopłotu lub nożyce ręczne (pneumatyczne)

Łagodne cięcia kształtujące i pielęgnacyjne

Drzewa ogłowione

- Pędy wyrastające z ogłowionej korony są u nasady spłaszczone i należy je obcinać tylko po szerokości pędu, bez kaleczenia głowiastej korony
- Cięcia należy wykonywać w fazie spoczynku

- cięcie drzew ogłowionych

©NABU Bochum

- Einkürzung

Działania o wysokim stopniu inwazyjności

- dotyczy poszczególnych konarów, części korony lub całości korony
- cięcie maksymalnie do grubości grubych konarów
- przycinanie w pobliżu gałęzi zapewniającej odżywianie / prowadzącej
- podanie skrócenia w metrach i umiejscowienia przestrzennego
- np. skrócenie korony o 3 m na wysokość i w kierunku bocznym
- lub: skrócenie najniższego konaru o 2 m

Działania o wysokim stopniu inwazyjności

Natychmiastowe działania w uszkodzonych koronach drzew po zdarzeniach nieprzewidywalnych

- przycinanie konarów, części lub całości koron zgodnie z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego
- przycinanie w pobliżu gałęzi zapewniającej odżywianie / prowadzącej
- miejsca złamań przyciąć na gładko

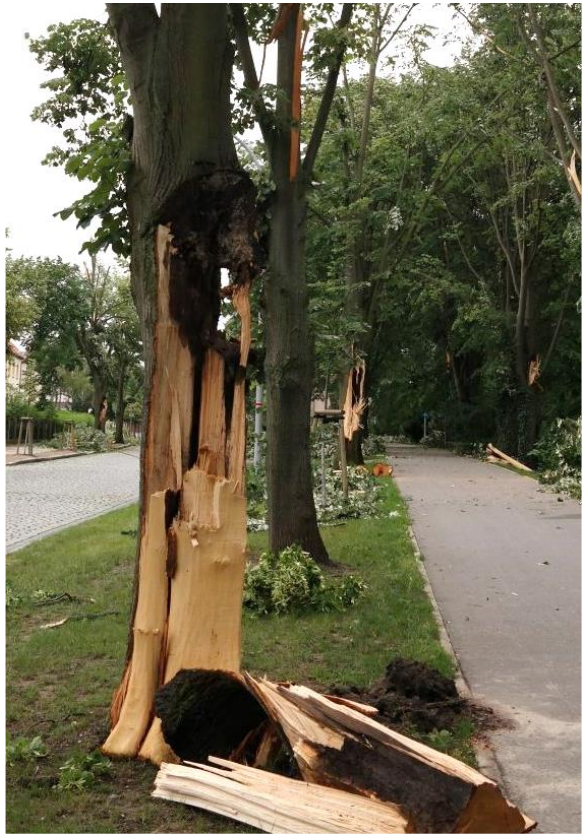

Działania o wysokim stopniu inwazyjności

Zabiegi na uszkodzonych drzewach, tworzących pionowe pędy

- przycinanie w pobliżu gałęzi zapewniającej odżywianie / prowadzącej
- przycinanie powyżej wcześniejszych ran po cięciach / narosłych kalusów
- wykształcenie wtórnej korony

Działania o wysokim stopniu inwazyjności

Zabiegi na uszkodzonych drzewach, tworzących pionowe pędy

Działania o wysokim stopniu inwazyjności

- Kappung

- Skrócenie korony prowadzące do zniszczenia drzewa, bez uwzględnienia jego pokroju i wymagań fizjologicznych
- Działanie wykonane **niepoprawnie**!
- Alternatywa dla wycinki, jeżeli istotną rolę odgrywają względy ochrony gatunkowej

Inne działania

Wiązania dynamiczne

- zakładane bez naprężeń
- z lekkim zwisem (maksymalnie do 10 % długości wiązania)
- nie mogą występować trwałe obciążenia
- mają zabezpieczać przed przekroczeniem punktu złamania, ale umożliwiać kołysanie się gałęzi

Wiązania statyczne

- zakładane bez luzów
- całkowite usztywnienie obciążonego obszaru

- Zakładanie wiązań zabezpieczających korony

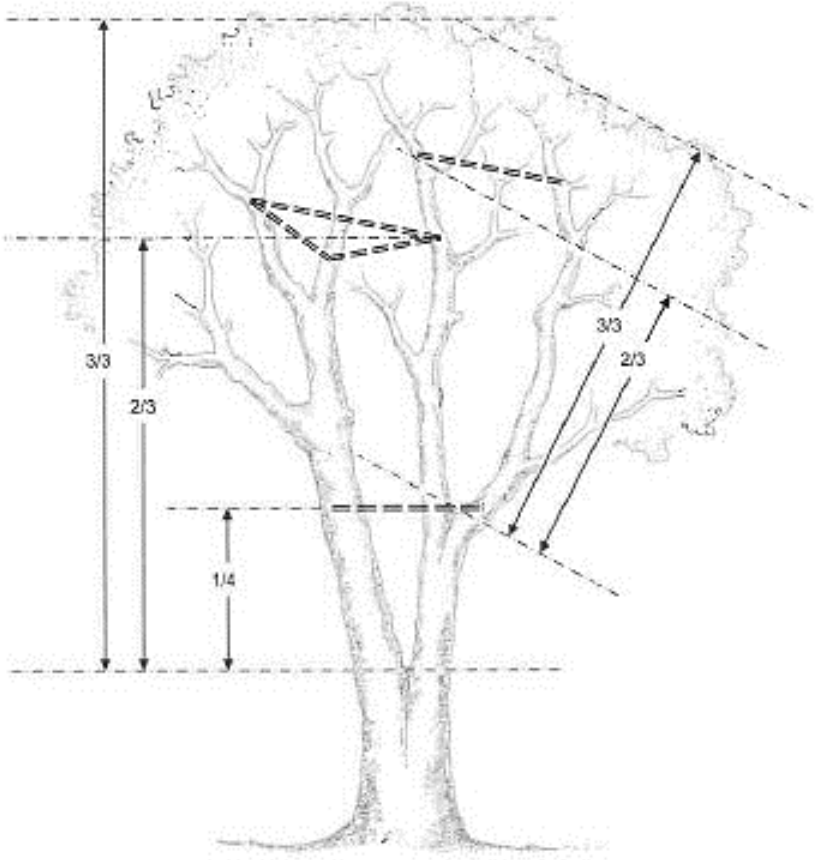

- Einbau von Kronensicherungen

Inne działania

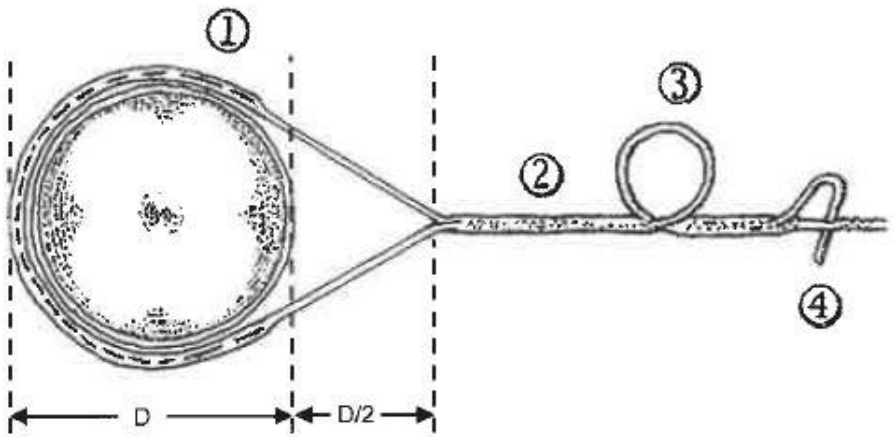

1. Pętla mocująca z liny bezrdzeniowej z taśmą i ewentualnym zabezpieczeniem przed ocieraniem
2. Splot
3. Pętla rezerwowa
4. Splot końcowy

Inne działania

- Einbau von Kronensicherungen

Alleen für die Biodiversität

FEDERACJA ZIELONYCH GAJA istniejemy od 1993 roku

LANDKREIS VORPOMMERN-GREIFSWALD

Interreg Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polska EUROPEAN UNION

Dziękuję Państwu za uwagę!